

POSTANOWIENIE

Dnia 17 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Przesławski

w sprawie z odwołania Kolej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. (poprzednio Kolej.1 sp. z o.o.)
przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego
z udziałem zainteresowanego P. spółki akcyjnej w W.
o zatwierdzenie stawek jednostkowych opłaty podstawowej,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
w dniu 17 grudnia 2024 r.
na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od postanowienia Sądu Apelacyjnego
w Warszawie z 24 marca 2023 r., sygn. VII AGz 88/23:

- 1. odrzuca skargę;**
- 2. oddala wniosek pozwanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego;**
- 3. oddala wniosek zainteresowanego o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 24 marca 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie w sprawie VII AGz 88/23 z powództwa K. S.A. (obecnie: Kolej spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G., dalej: „powód”) przeciwko Prezesowi Urzędu Transportu Kolejowego (dalej: „pozwany”) z udziałem zainteresowanego P. S.A. o zatwierdzenie stawek jednostkowych opłaty podstawowej, na skutek zażalenia

powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Warszawie z 20 grudnia 2022 r., sygn. XVII AmK 11/22, odrzucił zażalenie na punkt pierwszy zaskarżonego postanowienia (pkt 1) i oddalił zażalenie w pozostałym zakresie (pkt 2).

Skargą kasacyjną z 2 czerwca 2023 r. powód zaskarżył ww. postanowienie w części, tj. w pkt. 2, wnosząc o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie. Powód wniósł także o rozpoznanie w trybie art. 380 w zw. z art. 391 § 1, art. 397 § 3 oraz art. 398²¹ k.p.c. postanowienia Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 24 marca 2023 r. o sygn. akt VII AGz 88/23 w zakresie w jakim rozpoznając w trybie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 397 § 3 k.p.c. postanowienie Sądu I instancji oddalające wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania Sąd Apelacyjny uznał, iż Sąd I instancji zasadnie oddalił wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia odwołania oraz o zasądzenie od pozwanego i zainteresowanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, a także o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie.

Pozwany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej w całości, oddalenie wniosku powoda o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych.

Zainteresowany w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, względnie o oddalenie skargi kasacyjnej w całości, oddalenie wniosku powoda o rozpoznanie skargi kasacyjnej na rozprawie, a także zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia. W art. 398⁹ k.p.c. ustawodawca wprowadził instytucję tzw. przedsądu, w ramach

której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym nie dokonuje merytorycznej oceny skargi kasacyjnej.

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna zawierać oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części (pkt 1), przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie (pkt 2) oraz wnioski o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany (pkt 3).

W świetle art. 398⁶ § 2 k.p.c. sąd drugiej instancji odrzuca skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną. Wskazać należy, że brzmienie art. 398⁶ k.p.c. pozwala na jednoznaczne stwierdzenie, że w przypadku, gdy skarga kasacyjna nie spełnia wymogów określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c. to nie wzywa się skarżącego do uzupełnienia braków formalnych.

W realiach sprawy zauważyć należy, że wskazany przez powoda zakres zaskarżenia nie koresponduje z zakresem wniosku. Powód zaskarżył bowiem postanowienie w części, tj. w zakresie pkt. 2, a wnosi o uchylenie go w całości.

Zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sąd Najwyższy nie może uchylić lub zmienić rozstrzygnięcia w szerszym zakresie niż wynika to z oznaczonego przez skarżącego zakresu zaskarżenia (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 21 sierpnia 2024 r., I CSK 1508/24; 13 sierpnia 2024 r., I CSK 1066/23; 24 czerwca 2022 r., I CSK 2657/22; 20 kwietnia 2022 r., I CSK 2268/22; 30 listopada 2021 r., I CSK 220/21; 4 czerwca 2021 r., CSKP 144/21; 19 marca 2021 r., II CSK 406/20; 2 października 2007 r., V CSK 309/07; 13 października 2005 r., II PZ 39/05; 17 maja 2006 r., II PZ 17/06). W orzecznictwie ponadto wskazuje się, że Sąd Najwyższy nie może ustalać zakresu i treści wskazanych wymagań konstrukcyjnych skargi w drodze jakichkolwiek zabiegów interpretacyjnych (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2011 r., V CSK 272/10).

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

Zgodnie z art. 398⁷ § 1 k.p.c. odpowiedź na skargę kasacyjną może być wniesiona w terminie dwutygodniowym od doręczenia jej skargi. Pismo zainteresowanego z 13 listopada 2024 r. nie może być potraktowane jako odpowiedź na skargę kasacyjną, skoro zainteresowany taką odpowiedź wywiódł wcześniej. Tym samym wniosek o zasądzenie kosztów postępowania, który jest w tym przypadku nierozzerwalnie związany ze zgłoszeniem stanowiska w sprawie (w tym przypadku jest ono spóźnione), nie mógł być wzięty pod uwagę. W konsekwencji, pismo takie nie wywołuje skutków w zakresie zawartego w nim wniosku o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, obejmujących sporządzenie i wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 2024 r., II CSKP 1361/22).

W świetle powyższego oddaleniu podlegał zarówno wniosek pozwanego, jak i zainteresowanego, o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym, gdyż zostały one wyraźnie powiązane z odmową przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie z jej oddaleniem. Sąd Najwyższy wielokrotnie zaś wskazywał, że w razie odrzucenia skargi kasacyjnej nie należy przyznawać kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie podniosła zarzutu, że skarga ta winna być odrzucona (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z 15 listopada 1934 r., C.II. 1677/34; postanowienia Sądu Najwyższego z: 11 stycznia 2002 r., III CKN 563/01; 29 maja 2009 r., V CSK 37/09; 8 sierpnia 2012 r., II CSK 112/12). Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy orzekł, jak w punkcie 2 i 3 sentencji postanowienia.